

DUNAÚJVÁROSI EGYETEM
UNIVERSITY OF DUNAÚJVÁROS

NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA

2020

PEDAGÓGIAI KIHÍVÁSOK A 21. SZÁZADBAN

p r o g r a m f ü z e t é s a b s z t r a k t k ö t e t

2020. november 9–10.

Dunaújváros

A konferencia megrendezését
támogatta az

EFOP-3.6.1-16-2016-00003 K+F+I
FOLYAMATOK HOSSZÚ TÁVÚ
MEGERŐSÍTÉSE A DUNAÚJVÁ-
ROSI EGYETEMEN projekt.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA

Pedagógiai kihívások a 21. században

programfüzet és absztraktkötet

Dunaújváros
2020. november 9–10.

**Fenntarthatóság
és digitalizáció**

A konferencia megrendezését támogatta az
EFOP-3.6.1-16-2016-00003 K+F+I folyamatok hosszú távú megerősítése a
Dunaújvárosi Egyetemen projekt.

A konferencia szervezésére a MTA Magyar Tudomány Ünnepe keretében
(„Jövőformáló Tudomány”) kerül sor.

A konferencia szervezője a Dunaújvárosi Egyetem
www.uniduna.hu

Szerkesztette:
Dr. Bacsa-Bán Anetta,
Dr. Szabó Csilla Marianna

NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA 2020

*Pedagógiai kihívások
a 21. században*

Programfüzet

Konferencia elnöksége

Elnök:

Dr. Bacsa-Bán Anetta, Dunaújvárosi Egyetem

Társelnökök:

Dr. Szabó Csilla Marianna, Dunaújvárosi Egyetem

Dr. Kadocsa László, Dunaújvárosi Egyetem

Szervezők:

Csikósné Maczó Edit, Dunaújvárosi Egyetem

Gulyás István, Neumann János Számítógép-tudományi
Társaság

Dr. Kadocsa László, Dunaújvárosi Egyetem

Dr. Szabó Csilla Marianna, Dunaújvárosi Egyetem

Program

2020. november 9. (hétfő)

14:10–14:15	Köszöntő – <i>Dr. Bacsa-Bán Anetta</i>
	<i>Plenáris előadás</i>
14:15–14:45	<i>Antaliné Miss Lilla</i> : Digitális eszközökkel a fenntartható fejlődésért
	<i>Neveléstudományi Szekció – magyar nyelvű</i>
	Levezető elnök: <i>Dr. Bacsa-Bán Anetta</i>
14:45–15:00	<i>Lászlóné Durecz Andrea</i> : Zöldítsd a sulit Ökosan!
15:00–15:15	<i>Dr. Horváthné Lázár Gabriella</i> : Fenntarthatóság – környezettudatosság
15:15–15:30	<i>Lakos Angéla</i> : Tehetségkoordináció a Dunaújvárosi járásban – célcsoportok óvodától egyetemig
15:30–15:45	<i>Szücsné Dr. Harkó Enikő</i> : Szöveg és digitalizáció. Színes módszertan (Részlet az MTA által Pedagógus Kutatói Pályadíjban részesített pályázatból)
14:45–15:55	Szünet

2020. november 9. (hétfő)

Neveléstudományi Szekció – magyar nyelvű

Levezető elnök: **Dr. Juhász Levente**

15:55–16:10	<i>Cserné Dr. Adermann Gizella: Van-e pedagógiája a távoktatásnak?</i>
16:10–16:25	<i>Dr. Kadocsa László: A tanulás új útja?</i>
16:25–16:40	<i>Dr. Bacsa-Bán Anetta: Digitális tér: a komfort-zónán innen és túl</i>
16:40–16:55	<i>Csikósné Maczó Edit: Online oktatás a digitális bennszülöttek szemével</i>
16:55–17:10	<i>Dr. Nagy Bálint–Kocsó Edina–Cserné Pekkel Márta: Digitális tananyagok, digitális generáció</i>
17:10–17:20	Szünet

Neveléstudományi Szekció – magyar nyelvű

Levezető elnök: **Dr. Kadocsa László**

17:20–17:35	<i>Dr. Juhász Levente Zsolt: Gépi és emberi tanulás</i>
17:35–17:50	<i>Gulyás István: Kiterjesztett valóság, avagy kiterjesztett legyen az oktatás?</i>
17:50–18:05	<i>Cserné Pekkel Márta: A pedagóguspálya a rendszer-váltás előtti Magyarországon és napjainkban</i>
18:05–18:20	<i>Dr. Gubán Gyula: A szaktárgyi módszertan fejlődése</i>
18:20–18:35	<i>Izsák Hajnalka: A javítóintézet metaforái – Egy online interjú kutatás eredményei</i>
18:35–18:40	Zárszó – <i>Dr. Bacsa-Bán Anetta</i>

2020. november 10. (kedd)

Education Session – English language

Chair: ***Dr. Szabó, Csilla Marianna***

09:00–09:05	Greetings – <i>Dr. Szabó, Csilla Marianna</i>
09:05–09:25	<i>Vidrevich, Marina–Pervukhina, Irina</i> : Professional Training Scheme in USUE: the Way to Sustainability
09:25–09:45	<i>Dr. Zhilin, Alexandr</i> : Studying of Engineers for a Sustainable Economy
09:45–10:05	<i>Dr. Patrakov, Eduard–Mamykina, Anna</i> : Career in the Global Network: Psychological and Economical Basis
10:05–10:25	<i>Dr. Mackowiak, Anna</i> : From Fascination with New Technologies to Media Addiction. Analysis of the Phenomenon in Relation to Different Age Groups
10:25–10:45	<i>Dr. Tóth, Andrea</i> : Students' Perception Regarding Digital Education amid the COVID-19 Pandemic
10:45–11:00	Interval

Education Session – English language

Chair: ***Dr. Tóth, Andrea***

11:00–11:20	<i>Martynow, Roman</i> : Log in and Log out. Facing the Digital Reality in Education
11:20–11:40	<i>Dr. Szabó, Csilla Marianna</i> : Generations in Digital Education
11:40–12:00	<i>Dr. Námesztovszki, Zsolt</i> : Experience of Serbian online Education during COVID-19 Pandemia
12:00–12:20	<i>Bartal, Orsolya</i> : New ICT Challenges in Education. High Time for Digital Transformation
12:20–12:25	Closing the section – <i>Dr. Szabó, Csilla Marianna</i>

NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA 2020

*Pedagógiai kihívások
a 21. században*

*Absztraktkötet
magyar nyelvű előadások*

Tartalom

<i>Antaliné Miss Lilla:</i> Digitális eszközökkel a fenntartható fejlődésért	16
<i>Lászlóné Durecz Andrea:</i> Zöldítsd a sulit Ökosan!	16
<i>Dr. Horváthné Lázár Gabriella:</i> Fenntarthatóság – Környezettudatosság	17
<i>Lakos Angéla:</i> Tehetségkoordináció a Dunaújvárosi járásban – célcsoportok óvodától egyetemig	18
<i>Szücsné Dr. Harkó Enikő:</i> Szöveg és digitalizáció. Színes módszertan (Részlet az MTA által Pedagógus Kutatói Pályadíjban részesített pályázatból)	19
<i>Cserné Dr. Adermann Gizella:</i> Van-e pedagógiája a távoktatásnak?	20
<i>Dr. Kadocsa László Gábor:</i> A tanulás új útja?	20
<i>Dr. Bacsá-Bán Anetta:</i> Digitális tér: a komfortzónán innen és túl	21
<i>Csikósné Maczó Edit:</i> Online oktatás a digitális bennszülöttek szemével	22
<i>Dr. Nagy Bálint–Kocsó Edina–Cserné Pekkel Márta:</i> Digitális tananyagok, digitális generáció	23
<i>Dr. Juhász Levente Zsolt:</i> Gépi és emberi tanulás	24
<i>Gulyás István:</i> Kiterjesztett valóság, avagy kiterjesztett legyen az oktatás?	24

<i>Cserné Pekkel Márta:</i> A pedagóguspálya a rendszerváltás előtti Magyarországon és napjainkban	26
<i>Dr. Gubán Gyula:</i> A szaktárgyi módszertan fejlődése	26
<i>Izsák Hajnalka:</i> A javítóintézet metaforái – Egy online interjú kutatás eredményei	27

NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA 2020

*Pedagógiai kihívások
a 21. században*

Előadások

Antalíné Miss Lilla:

Digitális eszközökkel a fenntartható fejlődésért

Neteducatio Kft. – Dunaújvárosi Móricz Zsigmond Általános Iskola, misslilla83@gmail.com

2020 márciusában világszerte hatalmas ugrás történt a kialakult készszerhelyzet miatt az oktatásban és a munka területén is, a digitális eszközökkel támogatott együttműködések terén. Megkezdhetetlenné vált mindaz, amit, az elmúlt 10 évben a 21. századi oktatásmódszertannal foglalkozó szakemberek apró lépésekkel igyekeztek eljuttatni a pedagógusokhoz.

Ezt a megváltozott attitűdöt kihasználhatjuk és a fenntartható fejlődés szolgáltatába állíthatjuk, ha az iskolába visszatérve, a rendelkezésre álló eszközök és egyre szélesebb körű jártasság birtokában nem térünk vissza a korábbi gyakorlatokhoz.

Előadásomban azokat a lehetőségeket szeretném bemutatni, amelyek segíthetik a mindennapi feladatokat papírmentesíteni, illetve azokat a szemléletformáló komplex projekteket, amelyek segítségével a diákok környezettudatosságát is fejleszthetjük.

Lászlóné Durecz Andrea:

Zöldítsd a sulit Ökosan!

Dunaújvárosi Móricz Zsigmond Általános Iskola, zagd65@gmail.com

Zöldítsd a sulit Ökosan! Ökoiskola hálózat. Mi is az az ökoiskola?

A Hálózat az ENSI (Iskolai Környezeti Nevelési Kezdeményezések) elnevezésű nemzetközi környezeti nevelési hálózat ökoiskola programjának magyarországi megvalósulásaként működik 2000. márciusa óta.

Az „öko” szócska mindig arra utal, hogy a tevékenységet olyan módon végzik, hogy közben a lehető legnagyobb mértékig megpróbálják tiszteletben tartani az élővilág érdekeit, megpróbálnak minél kisebb károsodást okozni az ökoszisztémának.

Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagos iskolától, hogy nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

Dr. Horváthné Lázár Gabriella:

Fenntarthatóság – Környezettudatosság

Gárdonyi Géza Görögkatolikus Általános Iskola, hnelazarg@gmail.com

A fenntarthatóság eszméje egyre inkább áthatja életünket. Egyre többen és egyre gyakrabban beszélünk a fenntarthatóságról. De mit is jelent valójában a kifejezés és miért fontos, hogy foglalkozunk vele? A fenntarthatóság lényege azonban, az olyan eszközök és megoldások megtalálása és alkalmazása, amelyekkel a társadalom és a környezet egyaránt jól jár. Ennek eredményeképpen akár évtizedek múlva is összhangban élhetünk környezetünkkel. Ebben a megközelítésben a fenntarthatóság összetett jelenség: Egyrészt ténszerűséget és tudományosságot várunk el tőle, másrészt a fenntarthatóság cselekvésre – leginkább szokásaink megváltoztatására – szólít fel. Így gyakorlati szerepe is meghatározó.

A környezettudatos szemlélet számos esetben tettekben is megmutatkozik. Ennek példája lehet: az energiatakarékos izzók használata, a kerékpáros közlekedés, a szelektív hulladékgyűjtés vagy a helyi élelmiszereket előnyben részesítő tudatos vásárlás. A közös ezekben az, hogy az ezen cselekvéseket végzők döntéseinek

háttérben a környezeti szempontok lényeges szerepet játszanak. A környezeti nevelésben a természet szeretete az az alap, amelyre építve az egyén már gyermekkorától rávezethető a környezetre történő odafigyelésre.

A fenntarthatóság pedagógiája kitágítja a környezeti nevelés hagyományos, fogalmi keretét, módszereit. Mindazok az alapvető szempontok és értéktartalmak, amelyek a környezeti nevelésben meghatározók, érvényesek a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlatára is. A fenntarthatóságra nevelés egy egész életen át tartó tanulási folyamat.

Lakos Angéla:

Tehetségkoordináció a Dunaújvárosi járásban – célcsoportok óvodától egyetemig

Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dunaújvárosi Tagintézménye, lakosangi@gmail.com

Előadásomban bemutatom a tehetséggondozás jelenlegi helyzetét a Dunaújvárosi járásban. A szakszolgálati keretek között működő tehetségkoordináció területeit, lehetőségeit, jelenlegi helyzetét vázolom. Kitérek az intézményi tehetséggondozásra, illetve az egyéni tanácsadás jelentőségére.

Igyekszem feltárni, hogy milyen hatással volt a digitális oktatás a tehetséges gyermekek tanulási hatékonyságára.

Külön figyelmet szentelek az idei évben megvalósuló terveinknek, az induló csoportok bemutatásának. (Szorongásoldás; Önismereti és Tanulásmódszertani korosztályos csoportok)

Szücsné Dr. Harkó Enikő:

Szöveg és digitalizáció. Színes módszertan (Részlet az MTA által Pedagógus Kutatói Pályadíjban részesített pályázatból)

Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium, harko.eniko@gmail.com

2018 tavaszán meglátogathattam az Oului Egyetemet (University of Oulu). 10 kar működik ezen a finn egyetemen, köztük a Pedagógiai Kar. Annak ellenére, hogy felületes betekintést nyertem csupán a finn felsőoktatási modellbe, ezek meghatározóak voltak, és arra ösztönöztek, hogy hazajöttöm után az ott megtapasztaltaknak kicsit jobban utána is nézzek, vagyis mi is az a finn oktatási modell?

Elindítottam egy TANANYAGbankot, alapvetően az irodalom alaptankönyvek mellé színes, ötletes gyakorlatokat igyekszem „kínálni” interdiszciplináris alapon. A konkrét tanítási gyakorlat nem emelhető ki már a digitalizáció világából. Ezért a papír-alapú feladatsorok mellé ppt-eket, interaktív anyagokat készítek (NootBook-file-ban).

Alapvető cél: az órai munkát színesíteni, a tanulók minden érzékszervére hatni és gyakorolni.

Cserné Dr. Adermann Gizella:

Van-e pedagógiája a távoktatásnak?

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar,
cserneadermann@gmail.com

»A web 2.0 az oktatás jövője«. „Ugyanezt gondolták annak idején a szakemberek és a felhasználók például az interaktív tábláról, vagy akár a Moodle-típusú LMS-keretrendszerekről is. Később azonban rájöttek, minden technológiai eszköz csak egy apró része az oktatási rendszernek, és bár katalizálhat változásokat, de önmagában egy technológiai eszköz nem képes arra, hogy gyökeres pedagógiai-módszertani átalakulásokat eredményezzen és megteremtse a digitális környezet új oktatáselméletét.” (Steve Hargadon, 2007) Előadásunkban bemutatunk egy korai távoktatási kísérletet, ami 1974 és 1980 között a pécsi tanárképzésben zajlott, amikor meg lehetőségen korlátozott eszközrendszerrel, de annál hangsúlyosabb pedagógiai-módszertani háttérrel dolgoztunk, és aminek eredményei, tapasztalatai megfontolandó hatást gyakorolhatnak a későbbiekben a technikai haladásra épülő távoktatási fejlesztésekre, egészen a közelmúltban hirtelen bevezetett digitális távoktatásig. Szólunk arról is, hogy a háttér tanuláselméletek/tanulásfelfogások a technológia fejlődése mellett hogyan befolyásolták a távoktatás módszereiről való gondolkodást és gyakorlatot.

Dr. Kadocsa László Gábor:

A tanulás új útja?

Dunaújvárosi Egyetem, kadocsa@uniduna.hu

A tudásalapú társadalom/gazdaság jellemzői, benne az új generációk, illetve a munkaerőpiac igényei. A digitális átalakulás/transzformáció a társadalom/gazdaság mindegyik területét érinti,

benne a tanulást és a tanítást. A 21. század kompetenciái, különös tekintettel a tanulási- és digitális kompetenciákra, a tudatos média használatra. A tanulás/tudásszerzés új folyamata: Információk keresése (technikai kompetencia elem) – Információk vizsgálata, értékelése, szelektálása (kritikai gondolkodás) – Információk tárolása (rendszerezés és technikai kompetencia elem) – Információk előhívása – Információk alkalmazása/átalakítása/új létrehozása (algoritmikus gondolkodás, kreativitás) – Információk átadása/megosztása (kommunikációs képesség, együttműködési készség)

A tanítás és a tanulás módszertani kultúraváltásának irányai, folyamata, megoldások (jó gyakorlatok).

Dr. Bacsa-Bán Anetta:

Digitális tér: a komfortzónán innen és túl

Dunaújvárosi Egyetem, bana@uniduna.hu

A koronavírus-járvány okozta rendkívüli helyzet átalakította az oktatási rendszer valamennyi színterét. A leggyorsabban reagáló és a digitális munkarendre talán legkönnyebben átálló terület a felsőoktatás volt, hiszen a felsőoktatás világától nem távoli a digitalizáció, az online oktatás és a digitális tananyag- és taneszközhasználat sem. Az online oktatás mindazonáltal szükségessé tette annak alapos átgondolását, hogy a hallgatók és az oktatók hogyan vannak felkészülve az átállásra, valamint annak körülmekintő mérlegelését is, hogy a tanítási módszer az előadótermi/labor kereteken kívül, technológiai eszközökre átvittetve is eredményes-e.

A Dunaújvárosi Egyetemen mind az oktatók, mind a hallgatók körében egy empirikus vizsgálat során kerültek feltárásra azon nehézségek, problémák és tapasztalatok, amelyek a digitális oktatás során felmerültek, vagy annak hozadéakai, eredményei lettek.

Előadásomban arra kerestem a választ, hogy valóban a komfort zónából való elmozdulást jelentette-e ez számunkra, vagyis a digitális térben szerzett tapasztalatokat hogyan tudjuk a jövőben hasznosítani és pozitív taulást-oktatást motiváló erővé alakítani.

Csikósné Maczó Edit:

Online oktatás a digitális bennszülöttek szemével

Dunaújvárosi Egyetem, csikosne@uniduna.hu

Az oktatási rendszer középiskolai fokán jelenleg a Z-generáció tagjai foglalnak helyet. Bár a kutatók figyelmeztetnek az egy korcsoportba tartozók sztereotipizálásától (Nemes, 2019), mégis jól ismerjük azokat a jellemzőket, melyekkel a viselkedésük, információfeldolgozási és digitális eszközhasználatuk alapján szokták általánosan jellemezni a Z-seket (Szőke-Milinte, 2019). Munkerőpiaci elemzők szerint ezen generáció tagjai nem bírják a kötöttségeket, szeretnek rugalmas munkaidőben otthonról dolgozni, saját időbeosztás alapján tevékenykedni (Molnár, 2016). Mindezek alapján azt is gondolhatnánk, hogy a világjárvány okozta karantén és a hagyományosból digitális oktatásra való átállás kedvezett az ebbe a korosztályba tartozók igényeinek, hisz szinte korlátlan mennyiségű gép előtt töltött időt, rugalmas napirendet, egyéni haladási ütemet tett lehetővé a diákok számára.

A 2020 áprilisában elindított kutatás arra kereste a választ, hogy a középiskolás korosztály miképp élte meg a rövid idő alatt bekövetkezett változást. Az anonim online kérdőívet a közösségi médián keresztül 422-en töltötték ki országosan. A feltételezés az volt, hogy a diákok közül sokan nem rendelkeztek a digitális oktatáshoz szükséges eszközökkel, és emiatt hátrányba kerültek a tanulásban többi társukkal szemben. Azt is vélelmeztük, hogy a diákokra több feladat és tanulás hárult, mint korábban, amit nagy-

ban nehezített az, hogy tanáraik közül sokan nem rendelkeztek a megfelelő digitális kompetenciákkal.

A válaszok alapján beigazolódott, hogy a diákok leginkább saját magukra és szüleik segítségére támaszkodhattak a digitális tanulás alatt, viszont a többség úgy gondolja, hogy a tanulástól távolmaradóknak inkább a hozzáállásuk áll a háttérben, mint az eszközök vagy a támogatás hiánya.

Dr. Nagy Bálint–Kocsó Edina–Cserné Pekkel Márta:

Digitális tananyagok, digitális generáció

Dunaújvárosi Egyetem, nagyb@uniduna.hu, kocsoe@uniduna.hu, csernepm@uniduna.hu

Az online oktatásnak jelentős hagyományai vannak a Dunaújvárosi Egyetemen, hiszen oktatóink mintegy tíz éve készítenek elektronikus oktatási segédanyagokat, számos esetben teljes kurzusokat lefedő tananyagokat. Bizonyos hallgatói réteg esetén a korszerű technikai megoldások alkalmazása triviális, más hallgatók számára azonban ezen módszerek hatékonysága nem nyilvánvaló. A hallgatói igények megfelelő ismerete, a hallgatói elégedettség vizsgálata minőségünk kulcsa. Jelen előadásban többek között arra keressük a választ, mennyire felelnek meg az egyetemi tananyagok, az alkalmazott oktatási módszerek a matematika kurzusok résztvevői számára. Vizsgáljuk továbbá az elmúlt időszakban megváltozott oktatói szerepeket, azok – oktatókra és hallgatókra gyakorolt – hatásait is.

Dr. Juhász Levente Zsolt:

Gépi és emberi tanulás

Dunaújvárosi Egyetem, juhaszle@uniduna.hu

A kísérleti pszichológia legjelentősebb asszociatív tanulási alapmodelljei a klasszikus (pavlovi) és az operáns (instrumentális) kondicionálás. Az előbbiben az élőlény egy eredetileg semleges ingerhez kapcsol az időbeli együttjárás során valamilyen jelentést (feltételes reflex); míg a másodikban valamilyen ingerkörnyezetben az élőlény egyes viselkedéselemei választódnak ki, erősítődnek meg a környezetre kifejtett hatásuk alapján (az effektus törvénye). A kondicionálási modellekkel számos emberi viselkedésforma is értelmezhető, habár a komplexebb kognitív működések magyarázatához már az asszociációs tanuláselméleteken túlmutató mentális reprezentációkat feltételező modellek szükségesek.

Előadásomban a kondicionálás elvét megvalósító gépi tanulási (ún. megerősítéssel tanulás) modelleket mutatom be, az általuk elért eredményeket, illetve az emberi/állati tanulástól való eltéréseket.

Gulyás István:

Kiterjesztett valóság, avagy kiterjesztett legyen az oktatás?

NJSZT, Multimédia az Oktatásban Szakosztály, igulyas@mac.com

A kiterjesztett valóság egy új kifejezés digitalizálódó világunkban, amely magába foglalja az infokommunikációs technológiák bizonyos szintű ismereteit, ezek tudatos, gyakorlati felhasználói kompetenciáit, továbbá környezetünk valós és digitális módon generált információk összekapcsolását.

A digitalizáció ilyen mértékű megjelenése az oktatásban, mint oktatástechnológiai eszköz, az oktatási, tanulási folyamat egyes

elemeinek rögzítéséhez jelentős időtartam-csökkenést tud eredményezni. Ennek oka, hogy a valós környezetre generált kiegészítő képi- és adat-információk, akár interakciós formában reagálva a felhasználói viselkedésre, közvetlen módon, szinte „gyakorlati feladatok ismétléseként” eredményezik az új, élményszerű ismeretek rögzüléseit. Így generálva az akár elméleti tudás jobb és gyakorlat központú oktatási, tanulási folyamat megvalósítását teszi lehetővé, amelynek hatékonysága a kiterjesztettség-alapú technológiai hardveres, szoftveres eszközök által generált vizualításban rejlik.

Fontos azonban figyelni arra, hogy az oktatásmodernizáció idővonalában a fentiek szerint tárgyalt új oktatástechnológiai eszköz, a kiterjesztett valóság csupán egy mérföldkő a számos már eddig ismert, és lassan már majd elfelejtett oktatási eszközök sorában, gondolva itt a fóliára, írásvetítőre, hagyományos fényképezési eljárásra, filmezésre és így tovább.

Mindezekre tekintettel azonban észre kell vennünk, hogy minden kornak megvannak és meg is lesznek a maguk tárháza arra vonatkozóan, hogy a pedagógus miként, milyen eszközökkel valósítja meg a tanóra keretei között a valóság „kiterjeszthetőségét” a diákok részére történő minél hatékonyabb tudás átadásának megvalósítása érdekében. Ennek egyik legmeghatározóbb mérföldkőve az oktatásban a könyvnyomtatás megjelenése és annak elterjedése volt, amely magával hozta a képek, illusztrációk, magyarázó diagramok stb. széles körben történő terjesztését, az új ismeretek hatékony, a korábbi módszereknél jelentősen rövidebb idő alatt történő rögzítését, az egyéni igények szerinti korlátlan megismételhetősége által.

Cserné Pekkel Márta:

A pedagóguspálya a rendszerváltás előtti Magyarországon és napjainkban

Dunaújvárosi Egyetem, csernepm@uniduna.hu

Minden embernek vannak igényei és elvárásai a munkahelyével kapcsolatban.

Az egyik az elismerés és megbecsülés iránti szükséglet. Ennek hiánya sajnos nagyon gyakori a munkaerőpiacon, különös tekintettel a tanári pályán.

A másik szükséglet az önmegvalósítás szükséglete. Ennek célja, hogy a munkavállalónak lehetősége nyíljon képességei kihasználására, akár szárnypróbálgatásokra, akár a teljes kiteljesedésre a hétköznapiak során.

Ha ezek a szükségletek nem elégülnek ki hosszú távon, könnyen előfordulhat, hogy egy akár régóta a pályán lévő pedagógus is a pályaelhagyás mellett dönt. A pedagógushiány és a pedagógusok pályaelhagyásának jelenségét manapság már senki sem vitatja, nagyon aktuális kérdés. De így volt ez pár évtizeddel ezelőtt is? Előadásomban a magyarországi pedagóguspálya jelenlegi helyzetét szeretném bemutatni összehasonlítva a rendszerváltás előtti időszakokkal.

Dr. Gubán Gyula:

A szaktárgyi módszertan fejlődése

Dunaújvárosi Egyetem, guban@uniduna.hu

A szakmai tanárképzés fejlődéséhez hasonló, nehezen induló fejlődési pályát írt le a szaktárgyak tanításának módszertana. Kevés figyelem fordult a szaktárgyak oktatásának módszereire és nem bővelkedett módszertani könyvekben, cikkekben sem a ha-

zai pedagógiai szakirodalom. Ennek ellenére megállapítható, hogy bár a szerény mértékben fellelhető módszertani könyvek, cikkek, a módszertani kultúra kezdetekben még nem segítettek hatékonyan a mindennapi tanári munkát, mégis megelőzte a szakmai tanárképzés rendszerének kialakulását. Szakmódszertani áttörésről az 1950-es évektől kezdve beszélhetünk. Ekkor vált nyilvánvalóvá – az egyre gazdagodó szakmai sajtóban megjelenő cikkek alapján – hogy a különféle módszertani megoldások egyre eredményesen támogatják a szakmai képzést. Ekkor indult látványos fejlődés – mondhatnánk úgy is, hogy oktatástechnológiai forradalom – a szaktárgyak tanítását segítő oktatási eszközök területén is, amelynek egyre gyorsuló változása napjainkra az oktatási rendszerünk, a szakképzési rendszerünk teljes módszertani újragondolását kívánja.

Előadásunkban egyrészt dokumentum-elemzés segítségével végzett szakirodalmi feltárás alapján néhány módszertani fejlődési állomást mutatunk be. Másrészt kitérünk azokra a fejlődési trendekre, amelyek oktatásunkban várhatóan meghatározzák a következő évtizedet.

Izsák Hajnalka:

A javítóintézet metaforái – Egy online interjú kutatás eredményei

Pécsi Tudományegyetem, „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, hajnalkaizsak@gmail.com

Kutatásom kvalitatív keretek között zajlott, alanyai a kutatási terepemül szolgáló javítóintézet pedagógusai voltak. A pedagógusokkal készített interjú során a hasonlat alapján szervezett metaforagyűjtés módszerét alkalmaztam előzetesen meghatározott célfogalmak segítségével. A javítóintézet, pedagógus és növendék

célfogalmak jobb megértését az úgynevezett forrásfogalmak szolgálták, amelyek a javítóintézeti pedagógusok válaszaiból születtek. A módszer előnye, hogy nem határolja be a gondolkodást, tehát elő tudja hívja a saját metaforát, amely, kidolgozottabban mutatja a célfogalmat. A pedagógusok nyelvhasználata, az alkalmazott szóképek jellege számos rejtett pedagógiai tartalmat, történetet fedhet fel. Az interjú átírását követően, az összegyűlt metaforák elemzését igyekeztem elvégezni. Az elemzésben tizenöt, javítóintézetben dolgozó pedagógussal folytatott online interjú eredményeit és tapasztalatait ismertetem.

CONFERENCE ON EDUCATION 2020

*Challenges in education
in 21st century*

Abstracts

Table of Contents

<i>Vidrevich, Marina–Pervukhina, Irina:</i> Professional Training Scheme in USUE: the way to sustainability	32
<i>Dr. Zhilin, Aleksandr:</i> Studying of engineers for a sustainable economy	32
<i>Dr. Patrakov, Eduard–Mamykina, Anna:</i> Career in the global Network: Psychological and Economical basis	33
<i>Maćkowiak, Anna:</i> From fascination with new technologies to media addiction (analysis of the phenomenon in relation to different age groups)	34
<i>Dr. Szabó, Csilla Marianna:</i> Generations in Digital Education	35
<i>Martynow, Roman:</i> Log in – Log off. Facing online education	36
<i>Dr. Tóth, Andrea:</i> Students' perception regarding digital education amid the COVID-19 pandemic	37
<i>Dr. Námesztovszki, Zsolt:</i> Solutions, experiences in online education Serbia related to the situation caused by COVID-19	37
<i>Bartal, Orsolya:</i> New ICT Challenges in Education. High Time for Digital Transformation	38

Vidrevich, Marina–Pervukhina, Irina:

Professional Training Scheme in USUE: the way to sustainability

Ural State University of Economics, mbv@usue.ru

The changes in the university context confront educators with challenges and dilemmas, which make them seek new approaches to training graduates that will be employable in the national labour market. One of the most essential issues is if faculty can meet the demands of the changing educational environment. Thus, in this presentation the authors aim to reflect on the content of teachers' training in the Russian HE; to identify the existing weaknesses, needs and emerging issues in teaching practices and to match them with the best EU teaching practices, as well as to work out some recommendation for developing a sustainable teachers' training model that targets to improve qualification of university teaching staff in educational methods and pedagogical approaches that are considered in the outcome-based and quality assurance context, which impart sustainable education to their students for better employability.

Dr. Zhilin, Aleksandr:

Studying of engineers for a sustainable economy

Ural Federal University, a.s.zhilin@urfu.ru

The problems of sustainable economic development based on innovative activities remain the most relevant for modern Russia. For the period 2013–2020, Russia has managed to significantly develop its innovative potential against the background of the world level, improving its position in the GII (Global Innovation Index) from 62nd to 43rd place. The solution to this problem largely de-

depends on technical development, the subjects of which are modern engineers. The engineering corps plays a leading role in the personnel potential of the new economy. Engineering personnel resources of the Soviet period are almost exhausted. We need a new class of engineers who can design systems based on a new package of basic technologies and work in these systems.

Dr. Patrakov, Eduard–Mamykina, Anna:

Career in the global Network: Psychological and Economical basis

Ural Federal University, e.v.patrakov@urfu.ru,
anamamykina8229@gmail.com

Modern world is changing greatly. Techno-economic changes and digitalisation are main factors that makes human resources – scientific, intellectual or creative – one of a number of economic drivers.

The research is focused on analysis of career building on the Internet, learning the necessary skills, opportunities to learn new professions, and ‘pitfalls’ of online business for freelancers. Also, we study including economic components: benefit and risks.

Statistics: 14.1% of all global retail sales are made up of e-Commerce sales, and this figure increases every month. Today 1.92 billion is digital buyers. In this market, it has not only goods, but also services. They are becoming the mainstream among young people. 30% modern youth would like to work online, without office. People can easily change their jobs and even a country of residence. The world is becoming mobile thus challenging employers.

Not enough technology and good Internet for success. Also communication and personality (psychology) resources are needed. Accordingly, there is an increase in a number of researches

on human capacities in NetWork, and consolidation of social and economic studies in this field. Team being a highly organized group is surely the perfect structure. However, that cannot be always the case. We designed model HR development in the Net-work including social, psychological and economic aspects. For example, you can clearly see significant differences in Extraversion, I mean, orientation towards interaction and communication among successful freelancers.

In contrast, unsuccessful freelancers, display rigidity and emotional instability; focus on their selfish goals, not cooperation. Psychology, of course, provides only few findings but there will be definitely an economic impact with the correct methods in the NetWork.

Maćkowiak, Anna:

From fascination with new technologies to media addiction (analysis of the phenomenon in relation to different age groups)

Jan Amos Komenski University of Applied Sciences in Leszno, Pedagogical Institute, anna.mackowiak@pwsz.edu.pl

The speech will discuss the topic of media addiction in the context of fascination with new technologies. It will include an analysis of the phenomenon in relation to various age groups: children, adolescents, and adults. It turns out that there are various reasons why representatives of these particular groups abuse the Internet and the entire spectrum of possibilities offered by network contacts. The presentation will cite examples of the negative effects of spending too much time in front of a computer or smartphone screen. At the same time, there will be examples of good practice that can be used by teachers who should use the resources of me-

dia education in their everyday educational activities. This sphere seems to be particularly important today, especially in the face of the models of remote or hybrid education being increasingly introduced in schools (due to the coronavirus pandemic).

Dr. Szabó, Csilla Marianna:

Generations in Digital Education

University of Dunaújváros, szabocs@uniduna.hu

According to Prievara (2015), in public education, all students were born in the 21st century, while all teachers – in the 20th. Generation Z is the real online generation, living in the cyber space, spending long hours and holding their peer encounters in social media, and getting used to instant access to all information (Szabó, 2019). Due to multitasking, adolescents' brain activity, attention, and memory have been changed: their concentration time has decreased, their working memory transfers less and confused information to the long-term memory (Carr, 2014; Szőke-Milinte, 2020). All this have a significant impact on their attitude to school and learning techniques. The school closure and home schooling in the period of COVID-19 have intensified and increased this process.

On the other hand, teachers, especially in public education, are less prepared for the digital transformation. According to several researches, teachers had less free time and experienced more stress during school closure, as most of them did not have either proper knowledge or suitable devices, did not receive central support and could rely essentially on their colleagues' help. All this resulted in the fact that teachers used plenty of platforms during the school closure period and only a smaller ratio of lessons were held truly online (Molnár, 2020).

Regarding students' opinion on homeschooling, some controversy could be detected. According to the research that was conducted in May 2020 among secondary school students, although students had no problem in understanding tasks (3.85) and find information on online platforms, they did not really enjoy online education (3.06) and could not concentrate better in the online space (2.82). Moreover, they missed personal relationships with their peers (4.1) and do not want to study online from September. In addition, students with higher academic results were less motivated. The results highlight the significance of the socializing factors in education.

Martynow, Roman:

Log in – Log off. Facing online education

Jan Amos Komenski University of Applied Sciences in Leszno,
roman.martynow@pwsz.edu.pl

Online teaching has already changed the world of education due to COVID-19.

The question is do we only teach the subject or should we focus on other aspects of teaching as well? If so, why are the aspects?

What is the role of the teacher in online teaching?

What (educational) needs of our students do teachers/lecturers need to meet?

How do we motivate and engage students?

In my presentation, I will make an attempt to answer the questions and invite you to a discussion on the future of education.

Dr. Tóth, Andrea :

Students' perception regarding digital education amid the COVID-19 pandemic

University of Dunaújváros, tothand@uniduna.hu

The World Health Organization (WHO) declared COVID-19 as a global public health emergency of international concern on 30th January 2020. COVID-19 pandemic has affected higher education all over the world, including Hungarian colleges and universities. These institutions instantly had to move from traditional face-to-face education to remote education.

The primary purpose of present study is to determine the perceptions of students towards online learning during the lockdown due to COVID-19.

The main objectives are (1) to evaluate the quality of online teaching, (2) to measure the quality of student learning, (3) to measure the quality of facilities used in online teaching, (4) to evaluate the quality of instructors, and (5) to develop some recommendations based on the study findings.

Dr. Námesztovszki, Zsolt:

Solutions, experiences in online education Serbia related to the situation caused by COVID-19

University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, namesztovszkizsolt@gmail.com

The state of emergency introduced in March 2020 has radically changed education both worldwide and in Serbia. With the end of traditional education, online teaching methods, which had only been optional until then, have become the only option for con-

tinuing education. In our study, we would summarize the Serbian experiences, present the methods and platforms used, and present the results of the first measurements and impact assessments on the topic.

Bartal, Orsolya:

New ICT Challenges in Education. High Time for Digital Transformation

University of Dunaújváros, bartalorsolya@uniduna.hu

Virtual transformation determines our everyday life. At all levels of life we can feel it. The borders are faded away between traditional and digital communication scenes. The way how we keep in touch with people is placed into a digital world which exact operation we do not even know. The information consumption has also changed a lot in the past decades: smart devices can ensure immediate access both at institutional level and at home as well. (Szabó, 2019) Those challenges have altered at high speed that the educational institutions need to face with. Such kind of challenge is the usage of mobile tools in-class, which is known as BYOD. In the spring 2020, due to unexpected reasons, the scene of teaching-learning process was placed outside of the traditional classrooms to homes.

Hereby, I would present the attitude of Hungarian primary school teachers towards BYOD-method before and after the inevitable digital transform. In the research partly a questionnaire and a semi-structured interview were used. The sample is a non-representative one but it tries to give a brief summary about the whole country. (373 teachers gave their opinion.) The research gives a synopsis before the epidemic and the situation occurred after it.

D■U■E PRESS
DUNAÚJVÁROSI EGYETEM
www.uniduna.hu

Kiadóvezető Németh István

Felelős kiadó Dr. habil András István rektor
Felelős szerkesztő Nemeskéry Artúr

Tördelés Duma Attila
Készült a HTSART nyomdában
Felelős vezető Halász Iván

ISBN 978-615-6142-04-7

